

Veliki štedeli na platama

Iako najviše plaćaju zaposlene, najveće kompanije u Srbiji su u 2015. godini smanjile troškove zarada i naknada. Na zarade, poreze, doprinose... po zaposlenom trošili 98.339 dinara mesečno

SRPSKE firme, pokazuju njihovi finansijski izveštaji, lane su započele štednju. Iako su im prihodi porasli za 3,3 odsto, rashode su skoro u dinar sačuvala na nivou od prethodne godine. Pojedini su kaiš "zategli" baš na platama radnika. Ako se firme rangiraju po veličini, to je slučaj sa velikim kompanijama, a kada se posmatraju po delatnostima - štedelo se na platama u rudarstvu, snabdevanju električnom energijom, u saobraćaju i skladištima, finansijskim delatnostima i poslovanju nekretninama.

Velika preduzeća, u kojima radi nepunih 300.000 ljudi, lane su na troškove za zarade, naknade i ostale lične rashode potrošili oko 27 milijardi dinara manje nego u 2014. godini. Prosečno ih je svaki zaposleni godišnje koštao 1.180.068 dinara, što je 98.339 dinara mesečno. Godinu pre mesečni razhod po zaposlenom je bio oko 5.500 dinara veći.

- U te troškove ulazi bruto zarada zaposlenih, znači plata sa svim porezima i doprinosima na teret poslodavca - objašnjava Snežana Mitrović iz Saveza računovođa Srbije. - Na toj stavci se knjiže, međutim, i troškovi po autorskim ugovorima, po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima i po ostalim ugovorima. U tu sumu ulaze i naknade članovima organa upravljanja, znači članovima upravnih i nadzornih odbora i ostali lični rashodi.

Podaci o troškovima zarada otkrivaju da se u Srbiji najviše isplati raditi u velikim kompanijama, a kako se smanjuje veličina firme tako se smanjuju i izdaci za zaposlene. Samim tim i zarade. Prosečni radnik srednje preduzeće je 2015. godine koštao 91.327 dinara, malo 74.583, a mikro svega - 56.190 dinara. U te sume su, valja napomenuti, uračunati troškovi ranije pomenitih ugovora. Ubedljivo najmanje za zaposlene izdavaju preduzetnici. Uz ogradu da finansijske izveštaje predaje zaista mali deo njih, ti podaci pokazuju da mesečni bruto troškovi radnika ne prelaze 41.351 dinar.

- Ti podaci su prilično očekivani, jer u velike firme spadaju pre svega javna preduzeća - smatra Dragoljub Rajić iz Mreže za poslovnu podršku. - U njima su zarade iznad proseka privrede. Velike firme su uglavnom strani investitori i to kompanije iz oblasti finansijskih delatnosti, osiguranja, mobilne telefonije. Sve su to poslovi u kojima su zarade velike. One angažuju visokokvalifikovane radnike. Mikro preduzeća i preduzetnici upošljavaju niskokvalifikovane radnike. Istina je da su u Evropskoj uniji zarade u sektoru malih i srednjih preduzeća veće nego kod velikih. Ova situacija u Srbiji samo pokazuje da su domaće firme u mnogo težoj situaciji i da drže mnogo manji deo tržišta.

KO JE NAJSKUPLJI, A KO NAJJEFTINIJI

KADA se iznosi troškova zarada i naknada zarada, makar oni prijavljeni u finansijskim izveštajima, podele sa zvaničnim brojem zaposlenih, računica kaže da su najskuplji - novinari. Svaki zaposleni u informisanju i komunikacijama svog poslodavca je koštao 141.653 dinara. I skuplji su oko 6.000 dinara nego u 2014.

Zaposleni u rudarstvu koštao je 128.682, oko 4.000 dinara manje nego godinu pre. Troškovi angažovanih u stručnim i naučnim delatnostima su iznosili 108.968 mesečno. Najjeftiniji su bili radnici u smeštaju i ishrani - po 53.782 dinara.

BANKE I OTPLATA KREDITA: Građani ne mogu da vrate 89 milijardi

Banke teško izlaze u susret klijentima koji kasne sa ratama. Retko se odobrava "zamrzavanje" dugova ili reprogram

OKO 100.000 građana u Srbiji ima problem sa otplatom kredita, a dugovi su premašili 89 milijarde dinara. Ovo su zajmovi koje banke ne mogu da naplate od stanovništva, a ovakvoj situaciji dobrim delom je doprinela i nefleksibilnost bankara kada su u pitanju reprogrami pozajmica. Naime, kada klijent prijavi banci da ne može da otplaćuje rate, jer je ostao bez posla ili ne prima platu, retko dobije mogućnost da "zamrzne" dugove na određeni period ili da, ukoliko mu je smanjena zarada, reprogramira obaveze na duže.

Tako, na primer, ukoliko je nekome plata pala za 20 ili 30 odsto, a ima kredit, naročito stambeni, koji mu opterećuje platu sa 40 ili 50 odsto, jasno je da će teško da otplaćuje rate. Ali, da bi reprogramirao stambeni kredit mora da prođe proceduru kao da uzima novi zajam.

Najgore prolaze građani koji su imali kašnjenje duže od dva meseca i registrovao ih je Kreditni biro. U tom slučaju, automatski padaju u kategoriju loših klijenata i vrlo teško mogu da refinansiraju svoje obaveze za bilo koje zaduženje, od kreditne kartice do gotovinskog zajma. Ukoliko klijent i želi da nastavi otplatu kredita, banka mu neće, na primer, produžiti rok otplate čime bi se smanjila rata i omogućilo dalje vraćanje zajma na vreme.

Ako pitate bankare, oni uvek odgovaraju da prostora za dogovor ima, ali u praksi to je potpuno drugačije.

- Ostala sam bez posla i nisam mogla da otplaćujem rate na vreme za gotovinski kredit - priča G. P. iz Beograda. - Kada sam otišla u banku, rekli su mi da moram da otplaćujem kamatu, a glavnica će mirovati. Kako sam ostala bez posla, nisam mogla to da učinim. Posle četiri meseca ponovo sam se zaposlila i odlučila da nastavim da otplaćujem zajam. Otišla sam u banku i iznela ponovo svoju situaciju i zamolila da mi kredit reprogramiraju, jer mi je plata sada manja, ali su rekli da to nije moguće, jer imam kašnjenje po kreditu duže od 60 dana.

OSIGURAJU, PA MIRNI

U POSLEDNJIH godinu dana većina banaka kada odobrava, na primer, gotovinske kredite koji su i najtraženiji, osigurava ih od gubitka posla zajmotražioca. Tako su i banka i klijent barem za jedan određeni period, najčešće pola godine, obezbeđeni.

ДНЕВНИК

За деценију 200.000 незапослених мање на бироу

Незапосленост мучи Србију већ дуго и број оних који су без посла и налазе се на евиденцији Националне службе за запошљавање премашује 700.000.

Наиме, у периоду транзиције и приватизације затворено је много фабричких погона и угашен велики број радних места, многе фирме више не постоје, многа предузећа су променила власника, смањен је број радних места. Нажалост, нових погона нема довољно па је понуда радне снаге далеко већа него понуда радних места, посао је тешко наћи и није неуобичајено да се приликом оглашавања једног радног места на конкурс пријави више стотина људи.

Ипак, по подацима из Билетена НСЗ, стање је поправља јер је број незапослених на евиденцији сада далеко мањи него пре 10 година. И не само то, број оних који су на евиденцији НСЗ смањен је и у односу на крај прошле године. Наиме, на крају 2015. године у Србији је на евиденцији НСЗ било око 743.000 незапослених, а на крају јуна ове године 706.000, док је пре 10 година без посла а на евиденцији Националне службе за запошљавање било више од 888.000 људи.

У последњој деценији то, међутим, и није био највећи број оних који су били без посла, јер је 2006. године на евиденцији НСЗ било чак 913.000 незапослених. Од тада се број незапослених смањује, па је 2007. године на евиденцији НСЗ било око 850.000 незапослених, а годину дана касније њихов број се смањено за готово 100.000 - јер их је било око 756.000. После те године број незапослених на евиденцији НСЗ није прешао 800.000, а на крају 2009. године чак је био веома сличан оном који је забележен прошле године - јер их је било око 746.000, баш као и 2010. године када је било око 744.000 незапослених. Наредне три године бележен је раст броја незапослених на евиденцији НСЗ - 2011. године било их је око 753.000, 2012. године 762.000, а 2013. године око 775.000. До смањења броја незапослених дошло је 2014. године, када их је на евиденцији НСЗ било око 767.000 незапослених, а потом и прошле године када је забележено смањење броја незапослених за 24.000.

Тренд пада незапослених наставио се и ове године, јер је на крају јуна на евиденцији НСЗ било 706.611 незапослених. У односу на исти месец прошле године цифра је мања за око 37.000, пошто је прошлогодишњег јуна на евиденцији било око 743.000 незапослених. Садашња бројка незапослених на евиденцији НСЗ најмања је у последњих годину дана, а у том периоду највише незапослених било је у марту када је на евиденцији НСЗ било скоро 749.000 незапослених.

Слично се дешавало и у Војводини јер је у јуну 2015. на евиденцији НСЗ било скоро 183.000 незапослених, а на крају овог месеца нешто више од 167.000, односно за око 16.000 мање. Јунска цифра незапослених на евиденцији НСЗ у Војводини најнижа је у протеклих годину дана, а највише незапослених ове године било је у фебруару - скоро 181.000. У односу на почетак године, односно крај јануара, у Војводини је на евиденцији НСЗ за око 12.000 људи мање. И у односу на прошли месец, када је у Војводини на евиденцији НСЗ било око 170.500 особа, забележен је пад броја незапослених за око 3.000.

По подацима Националне службе за запошљавање образовна структура незапослених на евиденцији показује да је, практично, највише оних који немају никакву струку. Наиме, у Војводини је на евиденцији НСЗ на крају јуна било око 65.500 нестручних особа, док је оних који имају одговарајућу струку - од трећег до осмог степена - било 102.000. Дакле, од укупног броја незапослених у Војводини који су на евиденцији НСЗ више од трећине има завршену само основну школу или нису завршили чак ни тај степен образовања. Слично је и у целој земљи јер од укупног броја незапослених у Србији 228.000 је нестручних, а око 448.000 поседује одређени степен стручности.

Иде боље

Иако је, наравно, бројка оних који су на евиденцији НСЗ и даље веома висока, може се рећи да подаци Националне службе за запошљавање указују на позитивне промене. Да ли ће се тако и наставити, или је сада број незапослених мањи искључиво због летње сезоне, када је потражња за сезонском радном снагом - пре свега грађевинским радницима, угостититељима и радницима у пољопривреди значајна, показаће време.

До грађевинске дозволе за осам дана

Електронске грађевинске дозволе у Србији добијају се у просеку за осам радних дана, речено је у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Од 1. јануара, од када се издају електронске дозволе, па до 5. јула, поднето је укупно 23.570 захтева за издавање грађевинских дозвола, решења и локацијских услова, који се решавају у краћим роковима од предвиђених законом.

Закон о планирању и изградњи предвиђа издавање дозвола за највише 30 дана. Такође, брже се добијају и локацијски услови јер је и у просеку потребно 17 радних дана. За решења из члана 145. Закона о планирању и изградњи, која се популарно називају мала грађевинска дозвола за инвестиционо одржавање објеката, процедура у просеку траје шест радних дана.

Министарство је саопштило да је у априлу издато 829 грађевинских дозвола, што је за 9,9 одсто више него у истом месецу прошле године и 40,7 одсто више него у априлу 2014. године. У односу на априлски просек у претходних пет година, број издатих грађевинских дозвола у априлу ове године је већи за 24,1 одсто, док је вредност радова у прва четири месеца ове године скоро 70 одсто већа него у истом периоду 2015. године.

Da li se u Srbiji isplati redovno plaćati račune?

Da li se u Srbiji isplati redovno plaćati račune ili je bolje kovertе sa troškovima za komunalije samo odložiti u stranu? Tu dilemu pokrenuo je novi Zakon o izvršenju i obezbeđenju, prema kome su poverioci morali do 30. juna da se izjasne da li nastavljaju sa sudskim gonjenjem neplatiša ili obustavljaju postupak.

Sudovi užurbano raščičavaju izvršne predmete, a koliko će dužnika dobiti oprost znaće se krajem jula. Pretpostavlja se da će se od kazni, ali i dugova izvući čak 600 neredovnih platiša.

Bilo da ne plaćaju TV pretplatu, fiksni telefon, grejanje ili pak grade nelegalno - nadležni su, mahom, neplatišama gledali kroz prste. Brojke su zapanjujuće: u sudskim arhivama je milion i po presuda, 80 odsto su za neplaćene račune, i stoje i do dve decenije neizvršene.

“Pazite, to vam je kao kad vi osudite nekoga na zatvor u krivičnom postupku i taj nikad ne ode u zatvor”, objašnjava novinarka "Politike" Aleksandra Petrović, čiji je tekst o oprost u dugova pre nekoliko dana uzburkao javnost. Za N1 kaže da je u sudovima širom Srbije u toku akcija koja bi ubrzo na milion i po dužničkih slučajeva trebalo da stavi tačku.

“Očekuje se da će na taj način veliki broj izvršnih predmeta biti obustavljen. Prema nekim informacijama možda čak i polovina, i više od toga. Ali, to ne mora da znači da su ti dugovi oprošteni, jer ima slučajeva da su dugovi isplaćeni, a da se to u sudskoj evidenciji nije pokazalo”, objašnjava Aleksandra.

Koliko će biti onih koji će od dugova dobiti oproštaj znaće se na kraju jula. Sve da je i jedan, Vera Vida iz Centra potrošača Srbije tvrdi da pogotovo stradaju najredovnije platiše - penzioneri, jer će deo dužnika po ko zna koji put ostati bez kazne.

“Zaista mislim da je možda ovo neki način čuvanje socijalnog mira. Mir, mir, mir, da se ne talasa, da ne bude nekih protesta ili tako dalje, ali mislim da zaista nije korektno prema onima koji redovno ne samo kada su u pitanju komunalne usluge, nego kada su u pitanju sve obaveze potrošača prema državi”, ocenjuje Vida.

Oprost dugova poveriocima donosi i gubitke, pa isti ulažu manje u kvalitet usluga, zapaža dekanka Fakulteta za ekonomiju, finansije i administraciju Ana Trbović.

“Time šalјete jednu lošu poruku i da pravna država nije nešto što je model načina rada i da u stvari izbegavanje obaveza i zakona je ono što je bolje za vas i kao preduzeće i kao građanin ukoliko to radite”, smatra Trbović.

Ubuduće bi, ipak, oprostalo trebalo da bude manje i to zahvaljujući izvršiteljima, koji su u delu naroda neomiljeni baš koliko i kod drugog dela građana - neredovne platiše.

Za dobrovoljni odlazak iz Fijata prijavilo se manje od 500 zaposlenih

Spiskovi viška radne snage u najavi?

Za dobrovoljni odlazak iz kompanije Fijat Krajsler automobili Srbija do prošlog petka, koji je bio poslednji rok za izjašnjavanje zaposlenih o socijalnom programu, prijavilo se, prema saznanjima Danasa, manje od 500 radnika.

Kako je prema proceni menadžmenta FCA Srbija u toj kompaniji, nakon najavljenog ukidanja jedne od tri proizvodne smene, prekobrojno oko 900 radnika, ostaje da se vidi da li će u kragujevačkoj fabrici ovih dana početi da prave spiskove tehnološkog viška. Poslovodstvo FCA Srbija do sredine sedmice bi, naime, trebalo da objavi zvaničnu informaciju o dvonedeljnom izjašnjavanju radnika o socijalnom programu, kojim su onima koji su, dobrovoljno ili, uz poziv i sugestiju da to učine, prihvatili da napuste radna mesta, ponuđene otpremnine koje, u zavisnosti od godina staža, iznose od

4.800 do 12.000 evra. Iako na prvi pogled deluju stimulatивно i primamljivo, ove otpremnine su, prema oceni zaposlenih u Fijatovoj fabrici, pre jednokratna novčana pomoć no podrška radnicima koji su ostali bez posla do novog zaposlenja, pošto ozbiljnijih investicija, a time ni novih radnih mesta nema ni u Kragujevcu, ni u Srbiji, osim u najavama predstavnika vlasti.

U Sindikatu FCA Srbija našem listu su, krajem minule sedmice, neposredno po okončanju izjašnjavanja radnika o socijalnom programu, kazali da se "iskreno nadaju" da menadžment neće početi da pravi spiskove tehnološkog viška. To je, ipak, s obzirom da se proizvodnja "fijata 500L", zbog slabije prodaje, pre svega na američkom tržištu, od kraja avgusta smanjuje za trećinu, malo verovatno. Poslovodstvo i Sindikat FCA Srbija se nadaju da će tokom ove sedmice ponovo da se sretnu sa tehničkim premijerom i mandatarom za sastav nove srpske vlade Aleksandrom Vučićem, koji bi, prema ranijim najavama, trebalo da im prenese detalje sa nedavnog sastanka sa izvršnim direktorom Grupacije Fijat Krajsler za Evropu Alfredom Altavilom, koje nije saopštio javnosti. Upućeni, međutim, pretpostavljaju, ne bez osnova, reklo bi se, da Vučić nema šta novo da kaže Fijatovim sindikalcima. Činjenica je da, ni nakon mandatarove posete Torinu, proizvodnja još jednog modela u centru Šumadije, koji bi obezbedio veću uposlenost kapaciteta kragujevačke fabrike, nije u izgledu, barem ne u dogleđno vreme. Jer da jeste, ne bi bilo otpuštanja radnika kako u FCA Srbija, tako i u kooperantskim firmama (Manjeti mareli, Džonson kontrol, Sidžit i PMC), u kojima je prekobrojno još oko 600 zaposlenih.

POSLE UPOZORENJA IZ BRISELA Srbija spremna da saraduje oko cene čelika

Vlada Srbije saopštila je da će u potpunosti saradivati sa Evropskom komisijom u vezi sa istragom zbog navodnih damping cena čelika iz Srbije prilikom izvoza u EU, saopšteno je iz Vlade.

Vlada Srbije "upoznata je s postupkom pokrenutim po žalbi za navodni damping prilikom izvoza čelika u EU, a koju je uložio Eurofer, udruženje proizvođača čelika iz EU, i u potpunosti će u rešavanju ovog pitanja saradivati sa Evropskom komisijom", navodi se u saopštenju.

"Očekujemo da od Komisije uskoro dobijemo potpunu dokumentaciju, s preciznim informacijama na osnovu kojih ćemo pripremiti odgovor, u uverenju da proizvođači iz Srbije nisu prekršili pravila anti-dampinga", navedeno je u saopštenju Vlade.

Vlada Srbije u saopštenju je izrazila uverenje "da će i Evropska komisija prihvatiti te argumente".

Nekoliko dana nakon što je kineski "Hestil" zvanično preuzeo smederevsku Železaru, zvanični Brisel pokrenuo je istragu protiv Srbije zbog damping cena čelika. Antidamping procedura pokrenuta je za čelik koji je EU stizao iz Brazila, Irana, Rusije, Srbije i Ukrajine.

Čeka ih siguran posao, a niko neće ove zanate

Najveći broj slobodnih mesta u niškim srednjim školama, posle prvog upisnog kruga, ostao je za zanate koji su potrebni privredi.

Sa tim zanatima se lako može doći do posla, poput zanimanja mehaničara, keramičara i krojača.

Najveće interesovanje bilo je za gimnazije, Medicinsku školu, Ekonomsku i Pravno-poslovnu školu, a na evidenciji niške filijale Nacionalne službe za zapošljavanje nalazi se više hiljada osoba sa diplomom neke od ovih škola.

Podaci Školske uprave u Nišu govore da je u odeljenje za mehaničara gaso-pneumoenergetskih postrojenja u Mašinskoj školi "15. maj" raspoređen samo jedan učenik, dok su u toj školi tri učenika raspoređena za operatera mašinske obrade.

"Samo tri učenika opredelila su se za zanimanje 'keramičar, teracer, pećar' ovdašnje Građevinske škole, a planom upisa predviđeno je da odeljenje ima 15 učenika", rekla je za Betu savetnica u Školskoj upravi Niš Marija Ćirić.

Prema njenim rečima, veoma slabo interesovanje učenika bilo je i za zanimanje modni krojač, iako poslodavci u Nišu traže radnike te struke.

"Za modnog krojača opredelilo se osam učenika, a Škola mode i lepote je upisivala 30 učenika na tom obrazovnom profilu", izjavila je Ćirić.

Maturantima nije bilo zanimljivo ni zanimanje električar, iako je Elektrotehnička škola "Nikola Tesla" već potpisala ugovore sa poznatim firmama "Džonson Električar", Elektroprivreda Srbije i LMB soft, da učenici tog smera u drugoj i trećoj godini praksu obavljaju u njihovim pogonima.

"Za smer električara raspoređena su 18 učenika, a planiran je upis njih 30", kazala je Ćirić i dodala da će posle drugog upisnog roka biti poznata sudbina onih odeljenja za koje se nije prijavilo više od 50 odsto planiranih učenika.

Kako je navela, Ministarstvo prosvete može da donese odluku da ta odeljenja ipak ostanu uprkos malom broju đaka, a može da donese odluku o gašenju.

"U tom slučaju učenicima se nudi školovanje na drugom obrazovnom profilu u školi u kojoj su raspoređeni", objasnila je Ćirić.

Završni ispit u školama na području Nišavskog upravnog okruga položilo je 3.458 osmaka, a samo četiri učenika imala su maksimalan broj bodova na sva tri testa.

Od ukupnog broja osmaka njih 97 imalo je na kraju završnog ispita manje od 50 bodova, tako da su mogli da konkurišu samo za trogodišnja zanimanja.

Kreditni za refinansiranje nezamenjivi za prepakivanje dugova

Prvi krediti odobravani pre 15 godina bile su gotovinske pozajmice na godinu dana i godišnjom kamatom od oko 25 odsto. U međuvremenu, gotovinski i krediti za refinansiranje postali su nezamenjivi. Odobravaju se na period i do 10 godina i iznos od čak 50.000 evra, ali sada sa jednocifrenom godišnjom kamatom. Šta je tome razlog?

Jedan kredit menja sve. Sa gotovinskim i refinansirajućim kreditima prepakuju se loši dugovi, izmiruju skupi minusi, kupuju polovni automobili, pa čak i neuknjžene nekretnine. Jedini problem je što se period otplate sve više produžava.

"To je sve više pripomoglo celoj situaciji da će doći do velikog poremećaja na bankarskom tržištu, ljudi bez straha mogu da se zaduže kod banaka i uzmu kredite. Naravno, to je omogućilo da klijenti koji su uzeli kredite kupe nekretnine koje nacionalna korporacija nije osiguravala, na primer, garažu poslovnih prostora i nekih drugih stvari", ukazuje direktor "Hedonija nekretnina" Dragan Jovanović.

Istorijski najniža referentna kamata na dinare od samo četiri odsto, još niža inflacija i konkurencija banaka učinili su kredite povoljnijim.

Pre samo godinu dana, na primer, da ste u jednoj banci uzeli refinansirajući kredit od 350.000 dinara na četiri godine, na kraju biste morali da vratite uz glavnica još 112.000 dinara. U junu za isti kredit pod istim uslovima kamata bi vam bila 77.000 dinara ili 40 odsto niža.

"Građani su se verovatno kroz prethodni period zadužili takozvanim vrućim novcem, a to su revolving krediti, korišćenje kreditnih kartica i dozvoljenog minusa. Zaista jaka kampanja učinila je svoje da prepakujete vruć novac jednim keš kreditom", ističe prof. Zoran Grubišić sa Beogradske bankarske akademije.

Krajem 2014. godine građani su sa keš i refinansirajućim kreditima bili zaduženi sa 189 milijardi dinara. Godinu i po dana kasnije, oni su narasli na 234 milijarde dinara.

Međutim, i dinarski keš krediti imaju promenljivi deo kamate, takozvani belibor, pa ti krediti kako se bude oporavljala privreda, mogu da poskupe poput onih koji su pre krize bili vezani za evro.

"Mislim da ova kamatna stopa u poslednjih 500 godina nikada nije bila niža, pa i u Srbiji i u svetu. Mislim da taj period mora da prođe i da se vrati na normalne kamatne stope koje su uvek bile nekih pet, šest odsto. S druge strane, to će uticati da se kamate na depozit vrate", napominje član Izvršnog odbora "Adiko" banke Zoran Vojinović.

Refinansirajući i keš krediti mogli bi se nazvati i "patriotskim" kreditima jer se odobravaju u dinarima i time se smanjuje tražnja za evrima. Drugi razlog je što su plate i penzije u javnom sektoru zamrznute, pa zaposleni ne traže povećanje plata već posežu za bankarskim pozajmicama.

Capital.ba

Javite se, traže radnike, a čeka vas more i plaža

Bugarska će angažovati sezonske radnike iz trećih zemalja za rad u turizmu, najavila je bugarski ministar turizma Nikolina Angelkova.

Prema njenim rečima, oni će dobiti radne vize na tri meseca.

Angelkova je naglasila da je od početka godine do aprila za 20 odsto uvećan rast stranih turista u odnosu na isti period lani.

Ona je dodala da je posebno izražena potražnja za skupim, luksuznim hotelima, koji su popunjeni u potpunosti. Angelkova je najavila turističku posetu 400 stranih novinara, koji će promovisati Bugarsku u inostranstvu.

B92/CDM.ME

CG traži 14.000 radnika - smeštaj, hrana i 1.500 €

Najpopularniji poslovi, u smislu brzog zaposlenja i dobre zarade, jesu oni za koje su obučeni visokokvalifikovani radnici kuvari, pekari, poslastičari, mesari.

Poslodavci u Crnoj Gori su u ovoj godini Zavodu za zapošljavanje prijavili 20.015 slobodnih radnih mesta, od čega je 18.316 pozicija na određeno radno vreme.

Više od polovine, oko 60 odsto, odnosi se na primorske opštine. Najviše slobodnih radnih mesta oglašeno je u turizmu i ugostiteljstvu, administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima i trgovini na veliko i malo, pišu Vikend novine.

Kao što im i sam naziv govori sezonski poslovi podrazumevaju uglavnom radni angažman u toku sezone, pa je samim tim i njihovo trajanje vremenski ograničeno.

"Ipak, iz iskustva u radu sa nezaposlenim i poslodavcima znamo da značajan broj radnika ostane da radi i nakon završetka sezone, a nemali broj i zaključi ugovor o radu na neodređeno. Poznato je da iz godine u godinu raste broj poslodavaca, otvaraju se novi hoteli i restorani, što, naravno, povlači i nova zapošljavanja. Iako je intencija da se turistička sezona produži na šest do osam meseci, značajan broj

ugostiteljskih objekata i hotela uspeva da radi tokom cele godine, a to znači da i radno angažovanje kadrova mora pratiti kontinuitet rada objekata", kažu iz Zavoda za zapošljavanje.

Najslabije interesovanje je za poslove iz oblasti poljoprivrede. Uslovi su teški zbog visokih temperatura i obavljanja posla na otvorenom, tako da Crnogorci radije biraju sezonske poslove na Primorju. Na sezonskim poslovima angažovano je, posredstvom Zavoda, 6.000 domaćih radnika.

Ministarstvo unutrašnjih poslova izdalo je 7.465 radanih dozvola stranim državljanima. Najveći broj sezonaca zaposlen je u oblasti ugostiteljstva, na mestima konobara, kuvara, pomoćnih konobara, pomoćnih kuvara, sobarica, čistača javnih površina...

Najpopularniji, u smislu brzog zaposlenja i dobre zarade, su poslovi za koje su obučeni visokokvalifikovani radnici: kuvar, pekar, poslastičar, mesar...

Značajan broj nezaposlenih iskazuje interesovanje za rad na recepciji, u administraciji, na poslovima nabavke i komercijale i to su poslovi gde se traži mesto više.

Zarade radnika na sezonskim poslovima razlikuju se i zavise od više faktora, pre svega o kojoj je radnoj poziciji reč. Pojednim kuvarima plata je i do 1.500 evra i oni mesečno više zarađuju od konobara, piza majstora, pekara, slastičara, a ovi, pak, mnogo više od pomoćnih radnika u turizmu i ugostiteljstvu. Zarade su različite od poslodavca do poslodavca. Neki nude platu sobaricama od 200 evra, uz smeštaj i hranu, a ima i onih koji za taj posao daju zaradu od 400 eura, plus tri obroka i smeštaj.

Ljudi u svetu jedu u proseku 20 kg ribe godišnje, a podaci za Srbiju su PORAŽAVAJUĆI

Potrošnja ribe u svetu prvi put je premašila granicu od 20 kg po stanovniku godišnje, ali je u tom uspehu veoma mali udeo Srbije.

U Srbiji se riba jede tri puta manje od planetarnog proseka.

U izveštaju Agencije za hranu i poljoprivredu (FAO) Ujedinjenih nacija navodi se da je svetski rekord rezultat poboljšanja situacije u akvakulturi i smanjenju otpada i ističe se da ljudi, prvi put otkako se sprovode istraživanja, jedu više uzgojene, nego divlje ribe.

S druge strane, i u Srbiji je zabeležen rast potrošnje, ali veoma mali i s tom razlikom da se kod nas i dalje više uvozi riba nego što se gaji ili lovi.

- Pre pet godina potrošnja ribe bila je oko pet kilograma, a sada je porasla na više od sedam kilograma po stanovniku. Ljudi kod nas polako shvataju da je riba najzdravija od svih mesa - ističe Milan

Baltić, profesor na Veterinarskom fakultetu.

Nažalost, tendenciju kupovine ove namirnice u Srbiji i dalje diktira cena, koja se kreće od 350 do 2.100 dinara po kilogramu u zavisnosti od vrste ribe.

Potencijal postoji, a mi ga ne koristimo

- Cena ribe je visoka. Uvozimo mnogo čak i rečne ribe iako možemo da je proizvedemo. Srbija ima veliki potencijal u razvoju ribnjaka koji je, nažalost, još neiskorišćen. S druge strane, teško će se neko ko prima socijalnu pomoć od 15.000 dinara odlučiti za kupovinu ribe - kaže Petar Bogosavljević iz Udruženja potrošača.

Građevinska industrija u Srbiji oživela, vraćaju se strani investitori

Reformske izmene Zakona o planiranju i izgradnji omogućile su rast građevinske industrije u Srbiji i povratak stranih investitora, kažu u Privrednoj komori Srbije.

“Zahvaljujući izmenama Zakona o planiranju i izgradnji dobili smo veliki broj kranovu u Beogradu. Vidimo da se dozvole izdaju daleko više nego prošle godine i barem za 100 odsto se više gradi nego ranije“, rekao je sekretar Udruženja za građevinarstvo u PKS Viktor Kobjerski za Tanjug.

On je istakao da se na osnovu toga može videti i da je ulaganje stranog kapitala veće u našoj zemlji.

“Stranci se vraćaju kod nas, jer je daleko lakše dobiti dozvolu. Jedino još ostaje problem kod katastra, gde još do kraja nije definisano vlasništvo na pojedinim parcelama“, napomenuo je Kobjerski.

On je izrazio očekivanje da će uskoro i to biti sredeno, da će biti pokrenuta planirana radnja i da će se još više graditi u narednom periodu.

Stručnjak PKS ističe da su mnoge zemlje zainteresovane za naše građevinare i da bi naše firme, koje su već dosta prisutne na ruskom tržištu, mogle da dobiju posao na gradnji objekata za potrebe svetskog prvenstva u fudbalu u Rusiji, koje će 2018. godine prvi put biti održano u toj zemlji.

“Srbija ima mnogo firmi koje grade u Rusiji i tamo su već domaće firme, a mi smo u situaciji da možemo da stvorimo konzorcijum malih i srednjih preduzeća i ukoliko nam se ponudi da gradimo neki veći kompleks objekata za svetsko prvenstva u fudbalu svakako ćemo prihvatiti”, naglasio je Kobjerski.

On ističe da su i Italijani, koji su nedavno posetili PKS, zainteresovani ne samo za saradnju u Srbiji već i da sa našim građevinarima zajedno realizuju projekte na trećim tržištima.

“Spremamo u septembru poslovni forum italijanskih i naših firmi, koje žele da saraduju sa nama u njihovim investicijama na drugim kontinentima, na primer Africi i Južnoj Americi, gde će realizovati velike poslove”, dodao je Kobjerski.

Elektronske građevinske dozvole u Srbiji se dobijaju u proseku za osam radnih dana, kažu u Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

Od 1. januara, otkada se izdaju elektronske dozvole, pa do 5. jula podneto je ukupno 23.570 zahteva za izdavanje građevinskih dozvola, rešenja i lokacijskih uslova koji se rešavaju u kraćim rokovima od predviđenih zakonom, rečeno je Tanjugu u tom ministarstvu.

Zakon o planiranju i izgradnji predviđa izdavanje dozvola za najviše 30 dana.

Takođe, brže se dobijaju i lokacijski uslovi i u proseku je potrebno 17 radnih dana.

Za rešenja iz člana 145. Zakona o planiranju i izgradnji, koja se popularno nazivaju “mala građevinska dozvola” za investiciono održavanje objekata, procedura u proseku traje šest radnih dana.

Prema podacima Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, u aprilu je izdato 829 građevinskih dozvola, što je za 9,9 odsto više nego u istom mesecu prošle godine i 40,7 odsto više nego u aprilu 2014.

U odnosu na aprilski prosek u prethodnih pet godina, broj izdatih građevinskih dozvola u aprilu ove godine je veći za 24,1 odsto, dok je vrednost radova u prva četiri meseca ove godine skoro 70 odsto veća nego u istom periodu 2015.

U Srbiji postoji dobro tlo za razvoj preduzetništva

U Srbiji postoji dobro tlo za razvoj preduzetništva, izjavio je Siniša Perović iz Microsoft-a i poručio mladima da se ne "ograničavaju" već da probaju i okušaju sreću u privatnom biznisu. "Mnogi su uspeli, ne znači da ćete i vi, ali velike su šanse", rekao je Perović uoči susreta mladih preduzetnika sa potencijalnim investitorima u okviru programa Founder instituta.

Kako je rekao, talenat možda jeste bitan, ali sve se, dodao je, može razviti vremenom i upornim radom.

"Mi smo stidljivo krenuli 2009. sa dva ili tri start up-a, a danas ih imamo u programu 159. Ako smo uspeli da stvorimo 159 kompanija za sedam godina, hiljadu radnih mesta, mislim da smo nešto napravili dobro i da smo uspeli u tome", rekao je Perović Tanjugu komentarišući podršku Microsoft start up projektima.

Istakao je da je prisustvo velikih kompanija u Srbiji bitno, jer

moгу stvoriti nove firme, ali su takođe važne i veze koje one imaju.

Tanja Kalezić iz Founder instituta rekla je Tanjugu da u Microsoft-u sedam preduzetnika predstavlja ideje potencijalnim investitorima, a one su različite, od oraganske proizvodnje do grin dizajna, 3D printinga...

"Trenutno imamo sedam preduzetnika koji su osnovali firme tokom programa Founder Instituta", rekla je ona.

Prema njenim rečima, preko 80 odsto kompanija koje se osnuju u Founder institutu nastavi da radi uspešno.

Jedna od učesnica programa Zorica Bogičević, ponudiće investitoru svoj "proizvod", a reč je o igricama.

"U pitanju je kombinacija nečega što već postoji i nove tehnologije. Tržište za to postoji. O ovoj priči razmišljam jako

dugo jer do sada nisam bila zadovoljna ni sa jednim proizvodom i onda sam razmišljala kako da se to promeni. Uspeli smo da pronađemo rešenje", rekla je ona Tanjugu.

Investitor Nebojša Lazić, predstavnik investicionog fonda iz San Franciska kaže da ga interesuje IT sektor.

"Mi kao investitori želimo da se fokusiramo na početni biznis u IT sektoru, softvere i takve ideje želimo da pronađemo i pomognemo im da krenu napred. Do sada smo imali 12 investicija u poslednje tri godine u regionu", rekao je Lazić.

Takođe, smatra da je preduzetnički duh u Srbiji prisutan, ali uspavan i da očekuje da se to promeni.

"Trenutno stanje tehnologije i infrastrukture je takvo da ljudi imaju šansu da probaju, ali i neuspeh ne treba da bude smak sveta", rekao je Lazić.

AGENCIJE

Ako tražite posao u Sjedinjenim Državama ovo je 5 industrija u kojima uvek ima slobodnih radnih mesta

Iako je stopa nezaposlenosti u Sjedinjenim državama porasla na 4,9 odsto, u nekim je industrijama mnogo lakše pronaći posao nego u ostalim, navodi se u izveštaju američkog Instituta za ekonomsku politiku.

Tako u sektoru zdravstvene i socijalne zaštite ima 910.000 slobodnih radnih mesta, u odnosu na 610 hiljada prijavljenih nezaposlenih radnika te struke.

Slična situacija je i u sektoru profesionalnih i poslovnih usluga, što uključuje mnoge kancelarijske poslove (advokati, konsultanti, rukovodioci).

Neravnoteža ponude i tražnje postoji i u finansijskoj industriji, najviše u sektoru osiguranja.

Iako malo teže, posao se uvek može pronaći u građevinskoj te u industriji zabave, navodi se u izveštaju Instituta za ekonomsku politiku.

AGENCIJA SRNA

Svetu preti globalni finansijski krah

Svetu preti globalni finansijski krah zbog ogromnog neravnoteže između bankarsko-finansijskog sektora i realne ekonomije, upozorava nemački ekonomista i publicista Ernst Volf.

On je naglasio da je glavni problem u tome što je celi sistem zapravo mrtav od 2008. godine i velike svetske ekonomske krize, i od tada se globalni sistem veštački održava u životu periodičnim novčanim injekcijama.

"Ako ne bi bilo tog upumpavanja novca u finansijski sektor, on bi preživeo konačni kolaps. Zato, centralne banke po svetu štampaju novac naveliko. A kao drugo, snižene su referentne kamatne stope, za poslednjih sedam-osam godina čak do nula procenata, pa i niže...", rekao je Volf za "Sputnjik".

Prema njegovim rečima, upravo niske stope i potpaljuju

"finansijski kazino".

"Glavni zadatak banaka je finansiranje ekonomije, ali danas niko ne kreditira. Zato su danas banke, i što je još opasnije, penzioni fondovi prinuđeni da se bave špekulacijama. I to jeste veoma opasno, jer ponavljam, ceo sistem je van kontrole", ističe Volf.

On je podsetio da su ranije centralne banke imale sekundarnu ulogu, a sada sve više moraju da intervenišu, dodavši da Evropska centralna banka preduzima mere da spase Dojče banku, a Centralna banka Švajcarske čini sve da spasi Kredi Svis, i to najpre zato što ove banke u svom portfoliju imaju finansijske derivate, koji nemaju nikakve veze sa realnim ekonomskim sektorom.

"Obim derivata Dojče banke je oko 75 triliona dolara!!! Ta suma čak 20 puta prevazilazi bruto društveni proizvod Nemačke. Ovo je bomba za koju ne znamo kada će eksplodirati ili drugim rečima, to je lavina koju može da pokrene i najmanja pahulja", naglasio je Volf.

Podsetivši na događanja u Grčkoj i na Kipru i da su se u vreme najjače krize banke zatvarale, a da štediške nisu imale mogućnost da uzmu svoj novac, Volf savetuje ljudima da svako čuva određenu količinu novca kod kuće i da sada ne podižu kredit.

"Ako evro propadne, onda će banke tražiti isplatu kredita u staroj valuti. A ako dođe do devalvacije evra, recimo za 30 odsto, svi oni koji su uzeli kredit, moraće da isplate 30 odsto više od sume koju su dobili", napominje Volf.

BAT: Za akcije davali 109 EUR umesto 1.000 RSD

Manjinski akcionari duvanske kompanije British American Tobacco u Vranju, više od tri godine traže da im menadžment isplati profit za njihove akcije.

Bivši radnici te fabrike duvana tvrde da im je saopšteno kako njihove akcije ne vrede ništa jer BAT godinama posluje sa gubitkom.

Manjinski akcionari koji su radili u Duvanskoj industriji u Vranju, profit od akcija su dobijali i u vreme devedesetih godina dok je Jugoslavija bila pod sankcijama. Dvanaest godina posle privatizacije akcije bivših radnika nemaju nikakvu vrednost.

Pre privatizacije u fabrici je 600 radnika godišnje proizvodilo 2.200 tona a sada 120 radnika proizvode 2.300 tona cigareta.

Radnici ne dobijaju dividende ali državni budžet ima korist od BATa

Na sajtu Beogradske berze, menadžment BATa navodi da kompanija posluje sa gubitkom i da se dividende od akcija ne isplaćuju. Gradjani Vranja ipak veruju da BAT posluje dobro.

U saopštenju dobijenom od menadžmenta BATa u Vranju kaže se da je kompanija nakon privatizacije otkupljivala akcije po ceni od 109 evra iako je vrednost bila 1.000 dinara. Bat podseća da poseduje 88 odsto akcija, Republika Srbija oko 11 a manjinski akcionari oko jedan odsto akcija.